

1 Tímóti

Ísu kwíyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aiyayaan-umai sísamaivakemba ava'moraé-iyá'iyó. miráumai-ima maisuwéna Tímótina imáyáa éna maanáimbá agaimái tuwówana kwenópa'a kuráiyé. Ísun-aaí simátíma'mae iyúnkakemba ándáva'a ánkárowana ména Tímóti Évévasi-naopa'o Ísóigona kwaásira'o kárákwirontavai imáyáa éna maanáimbá agaimarówana kwenópa'a kuráiyé.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáimbá maanáúváiímbá agaimaráúmpo isaaó. Áánútu kentáásí sáwí-imayaaomo tátokaimpinkemba iyásínkáiwaiye Ísu Káráísiti kumíniye sé'a amu'maráúndawaiye kentávésarai sésarai aantá-kwaasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aaí kosimátíma'mae naauwó sésarai sí'mákaaivo

² Tímótiyo Ísu Káráísitinka'a agevamái maéndawai árai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Áánútu kentáásivowawe Ísu Káráísiti kentáásí Ísóigowe úwoi áwa'naa esarai tirumbá umánkesarai paru umánkaayantave'a námúnaa kwésune.

³ ááéma Másétóniyaa-marava'a kónáe séwándatawai entávé'a asiramái sé'a Évévasi-naopa'a úwoi maiyó. Áánútun-aaigomba kwaé'náer-aimba kwésewaiyavai íma mirán-áimbá seró simátimiyo. ⁴ aasiyaasí íma imáyáa umái manír-áiné tikwá'náwe tináávúwísáiye túwíkwara'a

íma taaró simátimiyo simámakaumne. mirán-áimbó kwéseмба kwaásiti imáyáa taviséna íma túwa'naa ínasa pósa Áánútumpa'a íma aráápamai maí'mai'a ónááowe. ⁵ ánivo simámunda-aimbo amáparawaimo kwarésamo ésa imáyáavinkenaine tirumpinkén-áiné kaweré su'mai úmae kwéiyinasa Áánútun-aaiyavesa áraire sésa íma tóikakene su'mai sésa tirunkakénkwará'á sénááomba pósa tirumbá tíméro kwésune. ⁶ évakarawai mináimbá ivátuwesa úwoi-aimba símae naaésa ⁷ Áánútuna amáámba simátimenae sésa ombánivo minamáámbá íma kawé'á umái isésa asiramái sen-áínkóná ááimba íma ísaraawe.

⁸ amáámba kawé-tántáá'á póna mindámo kwégwaraan-kwaasi amáánko kwétuwa'naa-imba ísaraumne. ⁹ kesí amáámba kwa'mái máéro séna amáámba tíména sáwí'o uráan-kwaasi kawer-ámpá'ó kónááontavena amáámba tímakaiye. amáámbo káráan-kwaasiye aaimó ímo ísáan-kwaasiye Áánútuntavesamo ímo imáyáamo on-kwáásiyé sáwí'o kwéon-kwaasiye Áánútun-aaiyavesa kwíráái kwésen-kwaasiye tinóvowi tínkamowasa púwón-kwaasiye évakarawai tínkamowasa púwón-kwaasiye ¹⁰ aarai-úmóyámbó on-kwáásiyé kwaai-úmóyámbó on-íniné umóyán-ánká'á nááon-kwaasiye iyámpóí-umoyambo on-kwáásiyé kampar-áimbó sen-kwáásiyé kampar-áimbó simátiyuwaan-kwaasiye Áánútuna árair-aimbo káráan-kwaasiye mirámó kwéon-kwaasimo kawer-ámpá'ó kónááontavena amáámba tímakaisata ísaraumne. ¹¹ mináimbá áséi-kwasavimba kwéna Áánútu kaweré su'mai iwái kwená ááimba ó'oran-aainkwarawaina árair-

aimban-iyē. kembá Póromba simásimena séna mináimbá simátíma'mae naauwó siráiyē.

Áánútu arumbá umásínkaraiye Póro siráin-kwasai.

¹² Ísu Káráísiti kentáásí Ísóigo simásimena séna kesí mayái kawe'á umái mayáníyondayavai mayaaó séna mimbáyáímó mayánaundayavena asirayámbá símísa'a súwi kwésimankaumne. ¹³ ánivo mimbáyáí íma mairáawandara'a kwenáwí'a simái sáwí'a umánke'a kwená mayái-kwáásí sáwí'a umátinke'a kwembá simái sáwí'a umánkaraumne. minkánáárá'á Ísuma Ísóigoma iyé-áíntávé'a íma áraire sé'a íma ísámai kaweré'a pó'a sáwí'a uráunda mindáyavena arumbá umásinkena ¹⁴ Ísóigo úwoi súwa'naa úmae iyísa'a Ísu Káráísitiye tarúmai mé'a kwenááiyave'a áraire sé'a kwená imáyáa kwéune. ¹⁵ Ísu Káráísiti sáwí'o kwéon-kwaasi sáwí-imayaaomo tátokaimpinkemba iyátinkanintavena marapá'á kunkáiyē siráivo mináimbá árair-aimban-ivo isé'a tirumpimbá asiramái tátoraaro. kemó Póromo sáwí'o uráundawai amáparawaimo sáwí'o uráamba usáyaaitaraumne. ¹⁶ mirámó uráundayavena arumbá umásinkena ayáátááka'a simu'marómba kwaási mindá awánésa kwenááiyavesa áraire sésa aúnái'a umái maí'mai'a ónááontavena íma sínkamimba simu'maréna ména arumbá umásínkaraiye. ¹⁷ Áánútu kwégarakwiyiwai maí'mai'a éna íma puwíníwai éna kwenane'á súranderi ímo awánáúndawai kweyáá Ísóigoma éna kwená ááimba ó'oran-aimba kwaíkwai'a isaná kwenáwí'a anómba kwaíkwai'a kwéiyē.

18-19 Tímótiyo kesááninkaawai maanáimbá asiramái simámenaumpo isaaó. ááéma Ísóigona mayáímá mayáníyonda-aimba entá simámakaundayaama isa'á imáyáa é'a pó'a asiramái simáme'a sé'a mináíntávái imáyáa umái kwaréma Ísóigowe aráápamai méma arunkakémbá árar-aimba isé méma i-kwáásímó tiyáántámbo kwimáímo asirayám-báyáímó kwémaesamo máéntemba Áánútun-aaiyavai ayáántámbo kwimái asirayám-báyái kwémae maiyó kwésune. évakarawai tirunkakémbá árar-aimba tínaaemba umámesa pósa Ísóigon-ai tínaaemba umámesa máyáawe. ²⁰ miwívínkémbá kae'nárai túwí'a moóráwai áwí'a Áíméniyasi isaná moóráwai áwí'a Arekesándaa isa'á ti'maráúnana Sáátáánigo tátokaiye. Áánútunka'a sáwí-aimba simái tuwáyááoiye sé'a ti'maráúnana Sáátáánigo tátokaiye.

2

Áánútumpa'a námúnaa sen-kwásái.

¹ maarán-áímbá simátimiyo sé'a kwésimamune. Áánútumpa'o námúnaamo kwéseмба anón-tantaa'an-iyе. mindáyavesa námúnaamo kwéseмба Áánútu amápa-kwaasi túwa'naa ínkwáе sésa kwéaisaa-esa súwi kwésewe. ² Áánútu anón-kwaasiye kenká'á kárákwiraan-kwaasiye túwa'naa ínasa námúnaa síyamba paru umáíya moórávinta méta Áánútuntaveta imáyáa éta arupí umáíya ménaumne. ³ mirán-dámúnáámó sembá Áánútu aúranka'a kawe'á

umái sewaná póna aamoí éna kwemá sáwí-imayaavinkembo iyásínkáiwaiya póna aamoí kwéiye. ⁴ Áánútu amáparawai sáwí-imayaavinkemba iyátinkainasa kwená árrair-aimba isánááontavena arááíma kwétaiye. miráyávésamo amápa-kwaasiyavesamo imáyáa ésamo Áánútumpa'o námúnaamo kwéseмба kawé'án-iye. ⁵ Áánútu mimbóráwái máyáísana Áánútuwe kwená kwaásiyeti avumpimbó máyáimba mimbóráwái ména minkwáásígó áwí'a Ísu Káraísiti ména kwaási Áánútunte kwétarutinkena ⁶ amáparawai sáwí-imayaavinkemba iyátinkanaumne séna taaira'á pukáiyé. Áánútu amáparawai kentí sáwí-imayaavinkemba iyátinkanaumne séna mirán-kánáá tíniye siráimba póna Ísu Káraísitimba ai'marówana kumpukáiyé. ⁷ miráumai Áánútu simásimena séna aantá-kwaasi-i'a éma ó'onkaa-kwaasi simátíma'mae naauwó séna si'marówa'a kwená árrair-aintavesa áraire sénááontave'a simátíma'mae'a kwéiyune. mináímbó súnda íma kampar-áímbá kwésumpo árrair-aimba kwésune.

⁸ naaó'-naoken-kwaasi tayorupamáí mésa Áánútuntavesa imáyáa ésa íma áwáá'a sésa íma aaisambá sésa námúnaa sénááontave'a mirán-oro kwésune. ⁹ tayorupamáí mésamo Áánútuna imáyáamo mósá maránááomba aaraimá maarámó iyyávéna sirááíma kwétaiye. íma túma maé iyésa kawé'á umái unáánkwátói ésa kwaási aráá'a súrampimba sivúwóvo sésa íma konaarirí ésa ¹⁰ íma mirá-sáwí'á ésa kawé'-máyáiyé su'mai

maéwasa tuwánanaaowe. aaraimó kesáváimó sésamo Áánútuntave'a imáyáa kwéune sen-ínimbó kawe'-máyaímó kwémayaantemba mirán-oro. ¹¹ aaraí íma túma maé iyésa aánoumai mésa Áánútun-aaimo kwésen-kwaasi táái isánááowe. ¹² aaraimá íma kwaairá'á kárákwiraawai mésa kwaai túranka'a íma komésa aai kwésimatimesa aánoumai máyáawe kwésune. ¹³ naaóvá'á Áánútu Áándamumba aiva'á úmarena naaémba awainínkómbá Ívimba úmakaintave'a mináimbá kwésune. ¹⁴ Sáátáánigo íma Áándamuntavena siráivo Ívintavena kampar-áimbá simámuwana áraire séna aiva'á Áánútun-ai káráyukaiye. ¹⁵ ánivo aaraimá iyámpóimo matínkáiyambo éna sáwí'a umái mémpinkemba Áánútu tiráníye. aaraimó Áánútunka'o agevamáimo mésamo kwená imáyáamo ésamo arupí umáimo aánoumaimo maí'mai'o úmae iyésamo mirámó íyanamo éna Áánútu sáwí'a umái mémpinkemba tiráníye.

3

Ísóigona kwaásira'a kárákwiraawaiti kwaasái.

¹ évakarawaimo Áánútuna kwaásira'a kárákwiyi-mayai mayánáe síyawaimo ésa tirááimo taí-máyái kawe'-máyaímán-iyé siráamba mináimbá árair-aimban-iyé. ² moóráwaimo Áánútuna kwaásira'o kárákwiraiwaina mayáimó mayáindawai maarán-kwáásígómán-iyé. kwempímbá íma sáwí-aimba kwáyaindawai éna mimbórá-ínimbá makáindawai éna arupí umái kawer-ímáyááwé su'mai kwéindawai éna

kwenáwí'a mósá maréwai éna namu-kwaasi
 ñaambá tiména toómbá tiména índawai éna
 Áánútun-aaí kanaán-umai simátíma'maena
 kwéiyindawai éna ³ íma uwo'aó'-nómbá námae
 naaéna uwo'aó'á índawai éna íma aaisan-
 áímbá séna paru umái máyaindawai éna íma
 óntantavena aúran-anda kwéindawai éna ⁴ kwená
 naaúmpa'a máyáan-kwaasira'a kawé'á umái
 kárákwiraindawai éna kwená iyámpói kwentávésa
 ésa kwenáái kwéisaiyawai éna mirán-kwáásígómó
 éna Áánútuna kwaásira'o kárákwiraiwaina
 mayáímá mayániye. ⁵ moóráwaimo kwená
 aarai-iyámpóira'o ímo kawé'ó umáímo
 kárákwiraindawaimo éna Áánútuna kwaásira'a
 íma kanaán-umai kárákwiyiniye. ⁶ ívé'o
 Áánútuntavenamo ísámaimo tíndawaimo éna
 Áánútuna kwaásira'a kárákwiraiwaina mayáímá
 íma mayániye. mirán-kwáásígómó mimbáyáímó
 maénamo éna kwenáúma maé iyínana
 Sáátáánigomo sáwí-meyambo mayánínteni'a
 mirá íniye. ⁷ kwembá simái sáwí'a umánkáavo
 Sáátáánigo tamaimái kweivarí'a iváínivo
 Áánútunopa'o ímo tiráan-kwaasigwara'o sésamo
 kaweré su'mai umái máyáiwaiman-iye síyan-
 kwaasigomo éna mirán-kwáásígówé su'mai
 Áánútuna kwaásira'a kárákwiraiwaina mayáímá
 mayániye.

⁸ Áánútuna kwaásira'a kárákwiraawai
 kwétuwa'naa-owai maarán-kwáásimán-owe.
 arupí umái máyaiyawai ésa íma kaumbo-káér-
 imayaamo tokáiyawai ésa íma uwo'aó'-nómbá
 námae nááiyawai ésa íma óntantavesa túran-
 anda kwéiyawai ésa ⁹ tirunkakémbó árarair-aimbo

isésamo kwéomba Áánútuna árarir-ainkona ááimba tatoraawai ésa ¹⁰ mirán-kwáásímá ésa Áánútuna kwaásira'a kárákwiraawai kwétuwa'naa-owaiti mayáímá mayánááovo aiva'á miwítí mayáímá tuwánewasamo kawe'ó íya'o é'a mimbáyáímá tíméro. ¹¹ mirá íyasamo ésa miwí tuwainímbáá'a maarán-ínímbán-owe. kawe'á umái maíyawai ésa íma kwantánaanta-aimba kwésen-inimba pósa arupí umái mésa amápa'-mayai kawe'á umái kwémayaawe. ¹² Áánútuna kwaásira'a kárákwiraawai kwétuwa'naa-ombayaima kwémayaawai maarán-kwáásímán-owe. kimbora-inimba mapá kuráawai ésa miwítí iyámpóirare miwítí naaúmpa'a máyáan-kwaasirare kawe'á umái kárákwiraawai ésa mirán-kwáásímó Áánútuna kwaásira'a kárákwiraawai kwétuwa'naa-ombayaima mayánááowe. ¹³ mimbáyáímó kawe'ó umáímo mayánááowai ésa Ísu Káráísitiye aráápamai máyáan-aimba asiramái simátimiyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááowe.

árai'-monor-ainkona ááin-kwasai.

¹⁴ Tímótiyo kemá Póro sáwiyanka'a embá koawánanae sé'a kwée'a maanáúváímá kwéagaimai tuwáúmpo awánaao. ¹⁵ enópa'a kónáe sé'a onda-ámbó itáinamo e maanáúvái awané sé kesáá Áánútuna akúntá únanaya agaimakáimba símakaimba póta miráyá ónaumne síníyone. ávombo aimakésamo megwímegwigomo ávonka'o tatoraintemba kesáá Áánútu máyáiwaina kwaásiya éta kwená árarir-aimba tátokaundayaawe. ¹⁶ árai'a árai'-monor-

ainkona ááimba paárúwana anón-kwaasi éna maarán-iyé.

Ísu Káráísiti marapá'á kwaási-i'a umái paárúwana Áánútun-amanko kwentávéna séna arupí umái máyáiwaiman-iyé súwasa Áánútuna kwayó'nárawa'a kwíyómpakewai awánowasa kwaási ó'on-o'om-baravakewai kwenáái simátima'mae kuwasá kwenááiyavesa áraire suwaná Áánútu kunáí'maena kwíyómpa'a móankaraiye.

mináimbá árai'-monor-ainkona ááimban-iyé.

4

kampar-áímbó *simátimenaon-kwaasi*
paáronaon-kwasai.

¹ Áánútun-amanko avora'á séna naaén-kanaa tínsa évakarawai Ísu Káráisitimba tínaaemba umámesa Sáátáánigowe kwená kwayó'nárawaremo síyan-aimba isésa kampar-áímbó síyamba kwaránááowe siráiyé. ² iramó ane'ó kaimbó áúmo pukáin-kuvinkaambo intembá tirumpimbá miraráá ínasa tirumpinkémbá íma árair-aimba isésa tóikakene su'mai kampar-áímbá sésa ³ aaraiyé kwaaiyé mayánááomba aambá áúntinkesa évaka-tomba aambá kwéauntinkesa mirá-kámpár-áímbá síyasa naaén-kanaa tínsa évakarawai mirán-ámbá kwaránááowe. mintóntávéna Áánútu kwená árair-aintavesa áraire síyawaiyavena séna mirán-tómbá umátinkaunda kwéne'a súwi sígwáe sé'a umátínkaraumne Áánútu siráiyé.

⁴ amápa-tantaa'o Áánútumo úmakaimba kawetántáá'án-ivo aambá áútinkaavainivo úwoi kwéne'a Áánútuntave'a súwi seró. ⁵ námúnaaya súndayaanivo Áánútu kawé'án-iyé siráimba pósa mintómbá aambá áúsinkaavainivo.

Ísuna kawé'-má'yái-kwáásí óne siráin-kwasai.

⁶ Tímótiyo simáménda-aimba Áánútuna kwaási simátímínda Ísu Káráisitina mayái-kwáásí-í'a éma po kawé-kwáásí auráníyone. toómbó nénamo asiramáimo máyáintemba Ísu Káráisitina árar-aimba kwaré kawé'a umái simátíma'mae íyínana mináínkó asiramánkaniye. ⁷ manír-áimbá íma Áánútun-aaiman-ivo úwoi-aimban-ivo ánaaemba umámiyo. emá ayáántán-kwimai mé árai'-monor-amba kwégware enáúma kárakwiyuwo. ⁸ sógomo kawé'ó ínkwáe-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwimai mayái mayánááomba mindá kawé'án-ivo árai'-monor-ampa'a kónáe sésamo imáyáamo ésa tiyáántán-kwimai Áánútuna mayái mayánááomba mindá anón-kawé'an-iyé. mirámó ésamo ésa ívékwará naaénkwará'a ménáaon-ayampa'a mimbáyáígó túwa'naa iye. ⁹ mináimbá árar-aimban-ivo ísámai tirumpimbá tátoraaro. ¹⁰ Áánútu asirayánkwáráwái póna amápa-kwaasira'a kárakwiraiwai éna kwenááiyaveta áraire súndawaiya sáwí-imayaavinkemba kwéiyasinkaiwaimba kwéamu'mareta póta siyáántán-kwimai mayáiyá kwémayaumne.

¹¹ Tímótiyo mináimbá simátime se mirán-oro siyó. ¹² ívé-kwaasi óndayavesa úwoi-kwaasi óne sésa sáwí'a umánkaavainivo kawé'a umái mé

kawer-áimbá se imáyáa timé arupí umái mé kaweré su'mai kwéinasa Áánútun-aaiyavesa áraire sewái awánésa óndantemba mirán-oro. ¹³ enópa'o ímo kondará'ó éma kwaási túranka'a Áánútuna aúvái-kwandaivinken-aimba táámpamai simátíma'mae kwéiye agaráátinkaa. ¹⁴ ááéma entávéna Áánútu siráin-aimba simátímúwasa Áánútuna kwaásiti anóndarawa'a tiyáámba enane'á tátoresá sésa Áánútuna mayáímá mayaaó suwamá mimbáyái máyéndayavai ónana Áánútu asirayámbá ámakaivo íma tuwé asiramái maimaé iyuwó. ¹⁵ simátimunda-aime su'mai imáyáa e mirá úmae íyínasa amáparawai awánésa sésa Áánútuntavena asiramái máyáimba póna minásíráyánkó iyíníye sénááowe. ¹⁶ enáúma kárákwimai méma simátímínda-aimba imáyáa umái kawé'á umái simátimiyo. mirámó ónda kawer-ámpá'á kwégonasa enáái ísáan-kwaasi kawer-ámpá'á kwégowe.

5

Ísóigona kwaásiti imáyáa arupí umátinkaa siráin-kwasai.

¹ Tímótiyo anónuntantontavai égési-aimpakemba íma simátime enavontávémó aánoumaimo kwempa'ó séndantemba mirá simátimiyo. enávámaa'o óndantemba ívé-kwaasi mirámá umátinkaa. ² enanóisaimo óndantemba áráankantomba mirámá umátinkaa. enáúmbaa'o óndantemba ívér-inintomba mirá e kaweré su'mai umátinkaa.

³ ketor-íníntí tíráá'maara'i. tinówaimbaara'i. mésamo ésa miwí túwa'naa oro. áńivo ketor-ínímbó timááraawimo ímo mén-inimba túwa'naa uwo. ⁴ áńivo ketor-íníntí tíráá'maara'i. tinówaimbaara'i. mésamo ésa miwí túwa'naa oro. árai'-mono-kwaasimo mésamo ésa miwítí akúmbá túwa'naa oro. mirámó íyambo ésa kárákwimaesamo iráam-beyamba timénááomba Áánúntu aamoí íníye. ⁵ ketor-ínímbá timááraawi íma máyáan-inimba ésa sésa Áánútu kenká'á kárákwiyiniye sésa Áánútumpa'a námúnaa símae kwéiyesa súwa'naa ínkwáe sésa námúnaa kwésewe. ⁶ áńivo ketor-ínímbó marapátántáátávésamo tírááiyavesamo ésamo ombá Áánútuna némpa'a kwémaewe. ⁷ ketor-íníntávésa sésa sáwí'a umái máyáawe seváńivo simámunda-aimba simátimiyó. ⁸ Áánútun-aaiyavesamo kamparémó sembá mindá sáwí'a kwéombanivo évakarawaimo ésamo miwítí akúńkáré miwí timááraararemo ímo kawé'ó umáimo kárákwiyombo ésa Áánútun-aai tínaaemba umámakaamba mindá anó-sawí'a kwéowe.

⁹ ketor-ínímbó Áánútuna mayáímó mayánááon-inimba tivakáá-umai túwí'a agayaaó. mindá maarán-ínímbán-owe. áráankamba késa 60 íma maisukáan-inimba ésa kimbora-kwambo maivá kuráan-inintomba ésa ¹⁰ miníníntóntávésa kawé'-máyaí kwémayaawe kwésen-inintomba ésa miwí tíráá'maaka'a kawé'á umái kárákwiraan-inintomba ésa namu-kwaasí toómbá kwétimen-inintomba ésa Áánútuna kwaási kawé'á kwéumatinkaan-inintomba ésa umbai-yántáá'ó makáan-kwaasi kwétuwa'naa-on-inimba ésa

mirán-káwé'-má'yáímó kwémayaan-ketor-inin-tuwi'a agayaaó. ¹¹ ívé-ketor-inin-tuwi'a íma agayaaó. miwí Áánútuna mayái kwémaesa naaémba kwaai mayánae-imagaa ésa Ísu Káraísitinka'a asirayán-áimbá símaresa íma imáyáa ésa kwaai mayáiyasa ¹² évakarawai tuwánésa sésa Ísu Káraísitinka'a asirayán-áimbá símakaan-aimba karésa sáwí'a uráawe sénááowe. ¹³ miráumai maará ésa íma mayái maésa nambaré su'mai naaésa íma mayái kwémaesa kwantánaanta-aimba símae kwénaesa náaindaantavesa kwendéi kwendei iyé-áimbá simátíma'mae naaésa aánávómó ímo senká'á ke ísaresa símae naaónááowe. ¹⁴ mindáyave'a simáme'a sé'a ívé-ketor-inimba kwaai maésa iyámpói tinkésa kawé'á umái kárakwiyesa mirámó iyamba kesáámá íma sáwí'a umáíya máyaunda pósa Áánútuntavesamo ímo aamoimó iyawai kentáásí ááimbo sivakáá ésayaamo ésa íma simái sáwí'a umásinkanaaontaaniye. ¹⁵ évaka-ketor-inimba kawer-ámbá á'a ivátuwesa Sáátáánigona sáwí-ampa'a kwégwaraantave'a sún-da-aimba kwésimamune. ¹⁶ Áánútun-aaiyavesa áraire sen-ínimbá miwí timááraavinkembo ketor-ínimbó máyáamba túwa'naa oro. Áánútuna kwaási ketor-ínimbá timááraawimo máyáan-inimba mono'-má'yáír'ó tukáan-ontandei túwa'naa ováínivo ketor-ínimbá timááraawimo ímo máyáan-inimba minóntándéi túwa'naa oro.

¹⁷ Áánútuna kwaási miwítí anón-kwaasi kawé'á umái kárakwiraawaiyavesa imáyáa ésa miwítí meéyámbá mósá ma'mai tíméro. minánón-kwáásívínkémbá évakarawai

Áánútun-aaí asiramái simátimesa anóm-bayai kwémayaawaiyavesa imáyáa ésa miwítí meéyámbá mósá ma'mai anómba tíméro.

¹⁸ mináíntávéna naaóvá'á Áánútun-aaí aúváívimba agaimaréna séna purumakankóná mayáírá'-méyántávéna séna

kwaásiti toómbá úwítí-aramba ásíma piyíndayavena purumakankó aísamai tamái mapándáampa umái ásíma pítúwáínka'a purumakankóná óika'a íma asááésa túwéwana úwoi ména évaka'a náníye

agaimaréna siráíye. moóráva'a agaimaréna séna mayáímó máyáawai meéyámbá máyáaro

agaimaréna siráíye. Áánútuna kwaási mináímbá imáyáa ésa miwítí anón-kwaasiti meéyámbá tíméro.

¹⁹ Áánútuna kwaásiti anón-kwaasi tíyó'o vaiyáíyan-aimba íma isaaó. ánivo kaumbo-káé-kwaasimo tésamo síyan-aimba miwí táái isaaó.

²⁰ sáwí'o úmae iyówaiyavai amáparawai túranka'a asirayán-áímbá simátimiyo. mirámó inasamó ésa amáparawai táátavesa ésa miwí túra'a kárákwiyonaawe.

²¹ Áánútu aúrankare Ísu Káráisiti aúrankare Áánútuna kwíyómpaken-kwayo'narawa túrankare asiramái simáme'a sé'a simámundantemba uwo kwésune. aaigóná ááimbo ímo ísarendarakembo e íma aaí simátiminyone. aaigóná ááimbo ísarendarakembo e kawe'á umái simátiminyone. íma kwaási taaínkaakai uré simátime amápar-aimba avoraré su'mai simátimiyo. ²² moóráwaimo Áánútuna mayáí mayáínkwáe sémo e íma ááéma usásinanke awánasuwe naaémba usásinankaao.

moóráwaimo sáwí'o kwéina íma egwárá'á mirán-e kawe'á umái kárákwiyuwo.

²³ Tímótiyo enarumpinkémbó áí'o énamo évakawaimo áúva'o kwínamo e non-úrane su'mai íma ne taaérampinken-domba naaó sune.

²⁴ évakarawaimo sáwí'o ombá tuwánaawasa sáwí-meyamba máyáambanivo évakarawaimo sáwí'o ombá miwítí ááimba naaémba paáriníye.

²⁵ miráumai évakarawaimo kawe'-máyaímó máyáamba tuwánaawasa évakarawaimo kawe'-máyaímó máyáamba íma tuwánaamba mirámó kwéowaiti ááimba naaémba paáriníye.

6

¹ kárákwiraan-kwaasi évakarawai meeyámbakaawasa miwítí mayái úwoi kwémaesa óntamba íma kwémayaawai Áánútuna kwaásiyavai maanáimbá simátimiyo. kárákwiraan-kwaasi túwí'a anómba umátinke'a miwítí mayái kawe'á umái máyáaro simátimiyo. mirámó íyasamo ésa Áánútu áwíre Áánútun-aaiye íma simái sáwí'a ónááowe. ² kárákwiraan-kwaasi Áánútun-aaiyavesa áraire sewáiyávésa miwítí úwoi-mayai-kwaasi sésa Ísu Káráísitina kwaásimo úndantemba miwígwará'á Ísu Káráísitina kwaásima póta miwí túwí'a íma anómba umátinkanaumne seváínivo maarán-áimbá seró. Áánútun-aaiyave'o árairemo súndantemba miwígwará'á Áánútun-aaiyavesa áraire kwésewa'a sirumbá timé'a pó'a miwítí mayái kawe'á umái máyáanda mimbáyáivinkémbá kawe-tántáá'á mayánááowe se úwoi-mayai-kwaasiyavai mináimbá simátimiyo.

Áánútuntavaimo imáyáamo ésamo máyáamba anón-tantaari'a kwéon-kwasai.

Tímótiyo simámunda-aimba asiramái simátimiyo. ³ évakarawaimo ó'on-aimbo simátimesamo kentáásí Ísóigo Ísu Káráisitinaaimo kawer-áimbó ímo kwarésamo árai'-monor-aimbo ímo kwégwaraawai ⁴ miwí túma maé iyésa amápa-tantaakona ááimba íma ísaraawe. miwívimbá sáwí-imayaa kwáyáísasa aagóná ááintavesa sáwívar-aimba kwésesa kesááigo usáyaaaitainkwae-aimba kwésewasa mirásáwí-áímpínkémbá tirumbá sáwí'a umátinkesa aaisambá sésa túwí'a simái sáwí'a umátinkesa sáwí-imayaa umátinkesa ⁵ aaisan-áimbá simae kwénaaowe. mirámó kwéon-kwaasi miwítí imáyáa simái sáwí'a ésa árair-aimba ivátuwesa kampar-ímáyáá ésa sésa sáwívar-oisamba mayánáe sésa monor-ámbá kwégwaraawe-kampar-imayaa kwéowe.

⁶ mirán-kámpár-ímáyáá kwéombanivo Áánútuna aambó árai'o kwégwaraawai imáyáa ésa sésa Áánútuntave'o imáyáamo é'o máyaunda anón-tantaa'a isaná makáunda-oisamba mindá kanaán-iyé kwésewe. ⁷ kesinóisaiya masínkónka'a íya óísanta makáawanasaya másínkaraawe. púwóndaya íya óísankwarata maimaéta puwónaumne. ⁸ unáánkwátóiyé toóné makétaamo éta séta mindá kanaán-iyeya sénaundayaaniye. ⁹ óísamba mayánáe-imayaawe su'mai owái misáwí-ímáyááo tavisínana sáwí-yantaatavesamo tirááiyavesamo íyantantaako miwí tátorainasa sáwí'a umái mésa ánásanaaowe. ¹⁰ ó'on-o'o-sawi-imayaaona ááimba

óntamba mayánáe-imayaayavesa aamoí kwéowe. évakarawai óntamba mayánáe-imayaawe su'mai kwéesa Áánútun-aaí ivátuwesa umbai-yántáá'á maésa tirunkó umbai kwétaisasa máyáawe.

Áánútu aúranka'a arupí umái maiyó siráin-kwasai.

¹¹ Tímótiyo emá Áánútuna kwaási éma mirán-tántáákómbá ánaaemba umáme Áánútu aúranka'a arupí umái mé kwentávái imáyáa kwéema amápa'-mayai kawe'á umái kwémae imáyáa kwétime Áánútuntavai asiramái aánoumai mé mirán-tántáátávái ayáántán-kwimai máyaane. ¹² kwaásimo meéyámbó mayánáesamo isaaisésamo kontembá emá Áánútun-aiyavai áraire kwése ayáántán-kwimai minámbá kwaré aúnái'a umái maí'mai'a kwéonda-amba kwa'maé iyuwó. ááéma sáwíva-kwaasi túranka'a paárumai séma Áánútun-aaí árair-aimba pó'a kwenká'á agevamái máyaumne sundará'á Áánútu entávéna aúnái'a umái maí'mai'a kwéone siráíye. ¹³ Áánútu amápa'a máyáawaiti ááinkontave'a imáyáa é'a Ísu Káráísiti aaimó isái-náúmpá'á anón-kwaasigo áwí'a Póntiyasi Páírátimba kawer-áimbá simámakaiwaintave'a imáyáa é'a embá asiramái simáme'a sé'a ¹⁴ kentáásí Ísóigo Ísu Káráísiti marapá'ó ímo kunkáindara'a kwemó siráin-aimba kwa'maé kwéíye kaweré su'mai kwéonasa awánésa sésa mináimbá áraqir-aimban-íye sénááowe kwésune. ¹⁵ Áánútu Ísu Káráísitintavena séna kumuwó sínda-tawai kumíníye. Áánútu kaweré su'mai kwéíwai

éna kweyáá amáparawaira'a kárákwiraiwai éna amápar-asirayankwara-kwaasi kwená asirayánkó usáyaaitaraiwai éna amápa-kawaa-kwaasira'a kawáá uráiwai éna ¹⁶ kweyáá íma puwíníwai éna ó'ora-sagayanka'a máyáiwai ísasá mirá-ságáyánká'á íma kwaási kanaán-umai koménaaowe. Áánútumba amápa-kwaasi íma túrandei awánésa íma kanaán-umai túrandei awánanaaowe. kwenáwí'a anómba kwaikwai'a kwéisana kwená asirayámbá kwaikwai'a kwéimba mindá árair-aimban-iyé.

¹⁷ Tímótiyo óísankwara-kwaasiyavai asiramái simátime se íma túma maé iyé'a íma óísantave'a aamoí é'a mindá ánásanin-tantaa'a íma amu'maré'a mé'a Áánútu amápa-tantaa'a kwésimiwaintave'a amu'maré'a mé'a aamoí oro simátimiyo. ¹⁸ moórá-aimba óísankwara-kwaasi simátime se kawé'-má'yái kwémae'a túwa'naa úmae kwéiye'a óísamba taaínkaakaumai tíma'mae iyóro. ¹⁹ mirámó é'o é'a mirámó íyan-tantaatave'a naaémba keinárawa'a túwa'naa ínín-tantaa'a kwáyaina'a mirámó é'a kawé'á umái ménaaowe simátimiyo.

²⁰ Tímótiyo Áánútu simámakain-aine agarááránkarain-aine kárákwimai kawé'á uwo. Áánútun-arááímo ímo kwáráan-kwaasi úwoi-aimba kwésevo mináímbá ánaaemba umátimiyo. kampa'á sésa amápa-tantaa'a ísaraumne sésa aainakákémbá aaisambá símae kwéiyon-aimba ánaaemba umátimiyo. ²¹ évakarawai sésa amápa-tantaa'a ísaraumne sésa pósa Áánútunka'a agevamáímo má'yáan-amba ivátukaawe.

Áánútu amáparawai úwoi kwétuwa'naa-
intave'a námúnaa kwésune.
kemá Póro súnda-aimba ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7